Phænomena in Cadavere prænobilis cujusdam Fæminæ, Apoplexia *peremptæ, inter dissecandum, Maii* 12, 1679, *à Clariss. Medico Dno . Dre* . Cole *Observata.*

ILlustrissima Da, in sæculi ornamentum & exemplum nata (utpote cujus non solum stupendæ animi dotes, sed & eximia virtus, cunctos queis innotuisse contigit, in admirationem, imo & venerationem rapuerunt,) à multis retro annis *hypochondriacis* (prout vulgo dicuntur,) & *hystericis* laboraverat symptomatis; quibus aliquoties, at nuperis annis, supervenerat narium hæmorrhagia, eaque quandoque tam profusa, ut de vita fere desperandum fuerit. Ad periculum & à morbis, & ab hæmorrhagia, averruncandum, phlebotomia (nescio ipsius Dnæ, an medicorum suasu,) inter alia præsidia sæpe in subsidium vocata fuerat, à qua (non secus ac ab hæmorrhagiis dum moderate procederent,) egregium sæpenumero levamen, emaciatum quamvis fuit, & non morbo solum & jeiuniis maceratum, corpus, sensit. Imo licet ante mensem, plus minus, ab obitu spontaneam, eamque valde copiosam, hæmorrhagiam, quæ negotio non omnino nullo tandem sistebatur, perpessa fuerat, usque adeo tamen ab eo tempore in valetudine, paulo ante desperata fere, recuperanda promoverat, ut sibi persuaserat, se jam extra discriminis aleam, diminutis plurimum symptomatis, ferme constitisse. Solummodo pridie ejus diei, qui illi supremus erat, denuo ad hæmorrhagiam solitam proclivis erat, quam omni ope sub ipso erumpere gestientis sanguinis primo nixu prævenire satagebat, periculum, quod nuper ab immodico ejus effluxu evaserat, iterum verita. Et quidem nimis fataliter cessit remediorum quæ adhibuit successus, sanguine non amplius prodeunte;

deunte; unde se in tuto positam, vel eo ipso ante obitum die, Maii 10, censuit. Cum ex improviso fatalis illius immineret catastrophe. Postquam enim vesperi se intra cubile composuerat, subito immani capitis dolore correpta erat; cujus gratia (vacillare statim incipiente lingua,) chirurgum extemplo advocari jussit, qui sanguinem detraheret. Ille autem, qui mille passus inde aberat, non ante appellere potuit, quam Nobilissima D^na^. è vivis excesserat, quod intra semihoram ab insultu contigit.

Ad cadaveris apertionem vocatus, accito in operis societatem doctiss. D. *Tomkyns*, nil in visceribus abdomine contentis invenire potuimus, unde vel insignem aliquam labem iis adesse concluderemus, nedum mortis causam illic latitare. Et quidem, notatu dignum erat, quod quamvis à triginta annis jecur, ab omnibus fere Celeberr. Medicis, quos sanitati suæ moderandæ admoverat (& inter cæteros famigeratiss. D. *Mayerne*,) non modo summe obstructum (quæ etiam de Liene pronuntiata fuerat sententia,) sed etiam scirrhosum habitum fuerat; usque adeo tamen ab omni labe immune erat, ut nulla vel minimæ obstructionis, (licet ubicunque talem latitare suspicio ingruere potuit aperuerimus,) vestigia offendi potuerant; verum vasa debitas suas distributiones quantum colligere potuimus, observabant, substantia uniformis & compacta erat, colorque universim, qualem naturæ modus exigit, optimus; hinc ut appareat, quam injuste sæpenumero criminari soleamus hoc viscus. Solummodo prægrande erat, & proinde (in macilento præsertim corpore,) majorem solita in hypochondrio tensionem efficiens, palpum iis facile obtrudere potuit, qui, pro solenni olim more, cunctorum, *hypochondriacorum* titulo insignitorum, symptomatum causas ab Hepate & Liene obstructis deducunt. Hoc saltem notavimus, quod nec in cysti fellea, quæ plurimum contracta erat, nec in reliquis (quæ sese conspicienda obtule-

 runt,)

runt,) per hepar ſparſis vaſis biliaribus, quicquam bilis repertum fuerit, nec ab ea tincturam, niſi admodum dilutam, hauſerant; verum in cyſtis cavitate quatuordecim reperiebantur concretiones, quarum maxima pars magnitudine piſa æquabant, duæ vel tres paulo ampliores erant, preſſæ rotunditatis, exterius fere nigricantes, & glabræ, atque Bezoar, poſtquam paululum aeri expoſitæ fuerant, æmulantes, primo autem intuitu pilulas aloeticas referentes, intus flaveſcentes, cum aliquali in centro cavitate, facileque friabiles.

Lien pariter ab omni labe immunis videbatur, ſed, non ſecus ac hepar, ſolito grandior.

Ventriculus vacuus (utpote quem pauculis ante mortem horis depleverat vomitionis, non infrequens toto ægritudinis decurſu, paroxyſmus; ut taceam Hon. D^{am} tanta ſemper, ne Seraphicis fruitionibus poneretur obex, abſtinentia uſum fuiſſe, ut raro ipſis naturæ indigentiis, alimentorum debita ingeſta menſura, vel maxime ſana conſuleret,) non multum, vel quod ad colorem vel texturam attinet, niſi quod paulo flaccidior fuerit, culpandus videbatur.

Pancreas nulla evidentia obſtructionis indicia prodebat, ut nec meſenterii glandulæ. Omentum ſatis firmum erat.

Renes & ſabulo, & calculis, omnique obſtruente materia liberi erant, quantumvis præ doloribus, qui circa eorum regionem aliquoties invadere ſolebant, crediderat aliquando Illuſtr. D^{a}, ſe calculo laboraſſe; Solummodo laxior aliquantum æquo videbatur illorum compages; quod forſan copioſæ quam perpeti ſolebat, urinæ limpidæ eos perluentis quantitati imputari mereatur.

Uterus debite conſtitutus videbatur, quamvis ex ſymptomatis, quibus antea laboraverat, haud pauca huic parti adſcribi ſoleant.

Intra

Intra thoracem obſervandum occurrebat, 1°, quod in dextro latere pulmones tam firmiter pleuræ, quatuor digitorum latitudine, adhærerent, ut niſi cultri adminiculo ægre ſeparari potuerint; 2°, quod variis in locis, præſertim hic illic circa loborum margines, tanto nigrore afficerentur, ut ad ſphacelationes proni viderentur.

Cor ſanum conſpiciebatur: quodque forſan attendi mereatur, pinguedinis ſat magna quantitas baſi ejus accrevit, quanquam reliquo corpore valde emaciata fuerit.

Aperto vero cranio tam ſubitæ cladis evidenter ſeſe obtulit cauſa. Vaſa etenim ſanguifera membranas (*tenuem* præſertim,) dextri lobi cerebri perreptantia, ſanguine admodum turgebant; iiſque ex illa cerebri regione, (qua ſe laborare ſtatim ab invaſione conqueſta eſt,) diſſciſſis, magna effluxit ſeroſi ſanguinis quantitas; quo evacuato, cerebrique ſubſtantia cultello aperta, ſeſe in conſpectum obtulit largus concreti cruoris grumus, qui ſtateræ impoſitus pependit unciam circiter cum dimidia, atque proinde largam illic ſibi neceſſario formaverat cavitatem. Aſt in ventriculos, vel alibi inter membranas nil omnino ſanguinis effuſum erat. Siniſtrum lobum quod attinet, nec ille, nec ejus vaſa ſanguine ſupra modum turgebant. De cætero, nil in propera iſthac, quam lucernarum ope adornabamus, diſſectione (nempe feſtinandum erat,) comperire potuimus, unde concludendum eſſet cerebrum, quantum oculis patuit, male affectum eſſe; tametſi ex variis ſymptomatis quibus à longo tempore obnoxia fuiſſet Nobiliſſ. D[a] (utpote cordis tremore, & palpitationibus, magnis anxietatibus, muſculorum in artubus aliiſque partibus contracturis & doloribus, aliiſque pluribus convulſivis,) non levis momenti argumenta ſucci nervoſi haud parum vitiati deſumi potuerint. Unde corollarium iſthoc forſan deducere liceat; Succorum in corpore contentorum vitia non ſemper partium vel continentium vel

secernentium culpæ, sed quandoque (si non plerumque,) propriæ eorum degenerationi & dyscrasiæ imputanda esse. Cerebrum, cum cerebello, cranio exemptum, & superfluo, qua licuit, sanguine liberatum, pependit *lb*ii *unc*XIIII, juxta vulgata pondera quæ apud nos in usu sunt, & ad manum erant, *Averdupois* dicta; id quod forsan curiosis non ingratum fuerit annotasse.

An Ab